

ali prestavljenih iz slovanščine, grščine ali latinščine. Vsacih 6 — 7 nedelj pride en vezek na svitlo, da si morejo Cvetje tudi najubožniši učenci lože naročiti. Naročilna cena vsacemu vezku je 25 nov. krajc., po bukvarnicah 32 nov. krajc.; po pošti iznaša naročnina za celo III. šestko 1 gold. 80 kr.; vsak 11. iztis se daje po vrhu. Naročila prejema Glasnikovo vredništvo v Celovcu. — Vabimo toraj vse častite rodoljube in prijatle domače književnosti na obilno naročbo; ker se pa Cvetja sploh le nekaj iztisov več natiskuje, kakor je gotovih naročnikov, zato prosimo, da se oglašé hitro ko jim je mogoče, častiti prejemniki, da se bo vedilo število potrebnih iztisov kmali ustanoviti. Poslednjemu (21.) vezku se bode pridjal po želji, že od več strani razodeti, tudi imenik častitih naročnikov.

Pri tej priložnosti dajemo na znanje, da je še na prodaj več ali manj iztisov naslednjih po Cvetji izdanih del: „Viljem Tell“ od Cegnarja 75 kr.; „Kriton in Apologija“ od Božiča 25 kr.; „Babica“ od Cegnarja 80 kr.; „Ksenofontovi spomini na Sokrata“ od Horvata 45 kr.; „Na sv. večer o polnoči“ od Kreka 25 kr.; „Virgiljevo poljedelstvo ali Georgikon“ od Šubica 40 kr.; „Sofoklov Ajant“ od Valjavca 35 kr.; „Kitica Andersenovih pravlic“ od Erjavca 30 kr.; „Veronika deseniška“ od Frankolskega 35 kr.; „Ciril in Metod“ od Umeka 30 kr. ali pa tudi „Cvetje slovenske poezije“ od Janežiča 45 kr.; „Slov. Glasnika“ 1., 4., 6. vezek po 70 kr.; VIII. vezek (celo lansko leto) 1 gld. 80 kr. Vse te dela se morejo dobiti po pristavljeni znižani ceni, če se jih na enkrat (od enih ali raznih bukev) vzame vsaj za 2 gold. vrednosti; posamič in v bukvarnicah jim je cena viša; denar za-nje pa naj se pošlje ali naravnost v Celovec ali pa se plača dotični poštni (gegen Postnachnahme) o prejemi izbranih knjig.

V Celovcu 1. julija 1863.

Vredništvo „Slov. Glasnika“.

Kratkočasno berilo.

Kupčija nekdanj in zdaj.

Kupčijski stan je menda najstarejši stan na svetu. Znano je, da že Adam in Eva sta v raji s sadjem barantala, pa barantija ta jima ni nobenega dobička prinesla; slabo sta jo opravila. Tudi mešetarji so že takrat bili; mešetarca kača se jima je v veliko škodo vtaknila v kupčijstvo. Ko sta iz raja (paradiža) izpoda bila, jima ni družega ostalo, kot perje figovo, — to so bili prvi kreditni lozi. Ko sta mógla raj zamenjati z veliko žalostnejim krajem, sta se prvokrat učila, kaj da je tržna menjica (wechsel). — Kain in Abel sta pri darovanji že špekulirala, čigavo bo bolj kviško šlo ali padlo; se vé da dim in kurs je zeló vse eno. — Da je Kain Abelna ubil, se je zgodilo samo zavoljo velike dobičkarije, in ta umor je bila prva kupčijska panika (strah) na zemlji. — Tudi so menda babilonski turn na delnice (akcije) zidali; ali brž ko ne je premalo obresti (činža) dajal in jezik se jim je zato zmedel, ker utemeljitelji tega zavoda niso si hotli zatajčati dati, da je treba dobiček (dividendo) med deležnike deliti. — S sočivjem je Jakob prav dobro kupčijo opravil, ker je s četrtinko leče prvorojenstvo svojega brata Ezava kupil; dandanašnji se vé da se ne poprašuje več tako zeló po sočivji; al z banaško pšenico bi zdaj tak možak, kot je bil Jakob, dosti bolje barantijo naredil. — Poglejmo dalje Samsona; ali ni bil on zvit žiten kupec? Ali ni bila to prava žitarska zvijača, ko je lesicam goreče bakle na repe navezal in tako polja Filiščanom zapalil, da je žito brž v ceni poskočilo. Časnikov sicer takrat

še niso imeli, pa vendar se je ta nesreča kmali zvedila po deželi kakor dandanašnji slaba letina iz Banata. — Ali ni že o vesvoljnem potopu oče Noe skrbel, da si je prvi svojo ladijo na morji asekuriral, — potem pa se je kupčije z vinom lotil, pa vince sam najraje pil kakor dandanašnji marsikak vinsk barantač? Kaj pa še Lot: ali ni on takrat, ko ste Sodoma in Gomora gorele in se je njegova stara žena na pogorišče ozrla, najboljšo kupčijo s soljo naredil? Namesti stare žene, ki se je je menda rad znebil, je dobil velik kos soli. — Nekdaj niso imeli dvajsetic, še menj pa bankovcov; volovska koža je imela takrat toliko vrednosti, kakor zdaj križavec, ovnova pa kot dojača; če je kdo hotel bankovec za sto goldinarjev zmenjati, dobil je za slovano kožo cel voz volovskih kož. Kako velike so takrat mogle biti ognjovarne denarnice (kase) Wertheimove in Wiese-jove, da se je ta kožasti denar shranil va-nje! — Za kupčijo so Grki imeli največ talentov, se vé da v starodavnih časih, ko so še zlati talenti bili; od kodar so pa papirnate talente z najdli, je pa tudi grška kupčija jako pešati začela, in zdaj kupčujejo samo še z zlatimi kronami. Nekdaj je kupčija cvetela, zdaj pa sad rodi; nekdanj so trgovci kot kočovniki v šotorjih prebivali, zdaj pa si zidajo velikanske hiše iz kamenja in opeke. — Nekdanj je trgovec gledal na to, da je imel veliko v štacuni in kasi, — zdaj skuša le, kaj bi zunaj štacune obesel, da bi več ptičkov in ptičic ulovil na limance. — Nekdanj so tovorili blagó in ga vozili vozniki ali pa ga dobivali na ladijah, ki so jih peljali jambori (rantohe), — kupčija je šla takrat počasno pa varno pot, — zdaj pa gré hitro: sopár žvižga na železnicah in ladijah in jo hitro tira, zraven pa še elektrika na telegrafih pomaga, — zato gré pa tudi marsiktera kupčija hitro rakom žvižgat. — V starih časih je bila poštenost firma vsacega trgovca; zdaj pa hrepení marsikak trgovec le po tem, da pri kakošni razstavi vloví kakošno svetinjo, da se ta sveti, če poštenost njegova rujavi. — Nekdanj se je le s kovanim dnarjem plačevalo blago, — zdaj se plačuje le s papirjem; papir je pa lahek; je li čudo, da je tudi blago lahko?

Kupčijski stan je najstarejši stan, kakor se vidi iz tega popisa. Če ni vse tako, kakor je nekdanj bilo, so časi tega vzrok. Trgovec pleše, kakor mu svet gode.

Po „Kaufmannsh.“

Ljubosumnost.

Resnična prigodba leta 1843.

Kaj se bliska sinjega kraj morja?
Je li labud s snežnimi peruti?
Je li šajka urnoplavajoča
Bele jadra v vetru si razvila? —
Ni ne šajka urnoplavajoča
Belih jader v vetru si razvila;
To je Genova, preslavno mesto,
Ki kraj sinjega se širi morja.
Kaj pa sveti v Genovi se mestu?
Je li solnce znad nebesih modrih?
Je l' danica stezico visoko
Zapustila, padivši iz neba? —
Ni ne solnce, zvezda ni danica,
To je devojka le mlada v mestu,
Lepa hčerka roda plemenit'ga.
Solnce nosi na prevedrem čelu
In iztočnega neba zorico
Rano v milem cvetji svôga lica.
Modre oka, dva nebeška raja:
Raj in nébo njemu, ki ju gleda.
Raj in nébo bila tud junaku,
Ki se v modre oka bil zagledal.
Raj in nebo se odprlo Milku,
Ko je oka Cilkinе zagledal.
„Raj in nébo to naj bode moje,

Jaz naj gospodar sem tega raja,
Tvoj naj bode svet ostali, mila!
Zemski raj, sedmere tud nebesa
Prihodnje, vse to naj bode tvoje!
Tega le želim si raja tukaj.
Jaz v njem gospodaril bom, predraga!
Za bodočnost drugo jaz ne maram.
Je tako li, mila Cilka moja? —
„Naj bo, Milko, milo dobro moje!“
Zarudi, to zrekši, deva v licu;
Milko urno vrne se na dom svoj,
Mile glase nosi stari mami,
Mile glase o devojki svoji.

Kaj se sveti tam na polji ravnem?
Je li biser alj kamenje drago?
Je li cvetje rôsa orosila? —
Ni ne biser, ne kamenje drago,
Tudi cvetja rosa ni rosila,
Ampak to so Milkovi svatovi,
Nosijo na glavi perje zlato,
In za pasom zlate sablje imajo.
Vije se bandero tam pred njimi
Jabelko rumeno je vrh tega,
Jabelko okinčano z basilko.
Kinčani jezd'jô svatovi konje
Tam po polji ravnem, kot sokoli.
Ko zagledajo pa mesto belo
Dobri konjič Milkov se spodtakne,
Reče Milko kinčanim svatovom:
„Čujte me, vi kinčani svatovi!
Sem do toč na polji sem prijezdil
Na konjiču bistrem kot sokolu;
Al nikdar se še spodtaknil nije,
To gotovo dobro ne pomeni!
Čujte toraj, kinčani svatovi!
Vrnite se k belemu mi dvoru
Pa pozdravite mi staro mater:
Da smo bili pri nevesti moji,
Pa da me je zbolela glava
Ter da hočem jutri po nevesto!“

Vrnejo se kinčani svatovi,
Milko sam pa ide po nevesto,
In ko dojde tjê do njene hiše,
Tam pri oknu vidi zraven deve
Svoje stati družega junaka.
Bele roke je krog nja ovila
On poljubi pa jo v vedro čelo.
„O da ne bilo bi te, nezvesta!“
Obledi, ko to izreče Milko. —
Ali glej neznanega junaka,
Ki vesel stoji kraj deve mile,
Od veselja mu je lice solnce.
Raj in nebo Milkovo neverno.
„Si junak li bolji ti od mene,
Ki prevzel si zaročnico mojo?
Na junak ti bolji, na lovora!“
Reče Milko, meč jekleni zgrabi.
„Nemoj Milko! Bog te tega varji!“
Krikne deva, vstrašena, iz okna,
Krikne mlada, do Boga se čuje.
Milko pa ne sluša zaročnice.
Mrtev pade srečnejši od Milka. —
In na dom svoj vrne zdaj se Milko
Tužne glase nosi stari mami,
Tužne glase o nevesti svoji!

Pridši iz mesta se pa spomni Milko,
Da je prstan zlati na neverni
Roci pustil zaročnice svoje.
Urno toraj se povrne v mesto,
Ter hiti do hišice nezveste.
„Znamenje, mi deklica daj moje,
Daj mi prstan, o nevera moja!“
Pa devica v črno je zavita — — —
V črno tudi mamica je njena,
S solzami namaka blede lice.
„Ha, je vama drag tako bil uni,
Vama, ki ste snoč mi dale vero
Da le mene ljubite na svetu?“
Pa odgovori mu mati deve:
„O moj Milko, čuj le dobre glase
Za-te dobre, ali za-me tužne:

Enega le sinka sem imela,
'Z daljnega sveta je prišel zjutraj,
Sestro svojo v zli čas je poljubil!“

Obledi, kot mrzli kamen, Milko
Iz oči pa živ mu ogenj šine,
Ogenj živ in potok gorkih solzic
Otemni mu raj njegov in nebo — — —
In prepad se mu odpre nezmeren — — —
Gleda va-nj, vrté se mu možgani
Bi li v brezden? Ah, bila bi mala
Grehu temu žrtva tega sveta.
V beli samostan odide Milko;
Veča kazen je življenje njemu,
Ki nedolžnega umorit' si upa.

Kdo je uni, ki o praznikih se
V roci križ, z očmi pobešenimi
Okoli hrama Božjega spreha? —
To je Milko, nem in bled kot senca,
Bol v srcu, tû pokoro dela.

Po Ostrožinskem posl. F. Slemenik.

Prislovice in reki iz Istre.

Zapisal J. V.

I mat je bila (tepla), i mat je mila.
Tužan nos, ki je zimu in leto bos.
Kada je zima, i u tikvi je zima povsod.
Rokva je rekla: „ti mene čuvaj od soli, a ja ću tebe od boli“.
Ki je vsaki dan lep, je u blagdan slep (*nima kaj lepega na se djati*).
Ki gré upravlja, ki pošilja čeka (*posel rad zakasni*).
Krma bradu gladi (*lehko je lep, kdor dobro jé*).
Jedno nič (*iz kraja, iz roda*) svim oči zapira po svetu (*njim sramoto dela*).
Kapitana preko drage sramotiti (*si ne moreta škodovati*).
Ni mu svéta ni povéta (*ne koristi mu svetovati ne govoriti*).
I mladi teki h kraju pridu.
Ni kruh oštar, kada je glad meštar (mojstar).
Ki gré zlim, gré zlo za njim.
Voli se za roge vežu, a muži za jezik.
Ni brek (pas) ki gleda, nego on, ki ne da (*potrebne mu*).
Postolarske žene hodu bôse, a kovačke kobile razkovane.
Ni roba sirota, nego on ki ju nima.
Mlad more, a star mora umreti.
Na zdravlje tvoje (*ili vaše*), za bolje moje (*ili naše*) ko se napija.
Gustodih ridkohod (*je on, ki je bolan*).
Ča slip ne vidi, si gluh pridomisli.
Kakova gora, takova drva.
Na praznu ruku neće kragulj (sesti).
Neće muha na gologa puha.
Joh ti njemu, ki ča doma nima.
Ki kega rad ima, mu zduga klima.
Ki će imati mode (= *po volji*), mora imati brode.
Nima ni smetlišča, ni popelišča (*pravo nič nima*).
Pati žeju, trpi glad (*siromak si, siromak ostaneš*).
Do božića troh, troh (*kaj malega*), od božića joh, joh.
Ne daj mu se Bog roditi, ki ima nesreću oditi (*naprtiti*).
Za božić gré vsaka baba v malin, za pust ka ta, a za vazam mrav ta.
Ni stalo, ni leglo (*ni semo, ni tamo*).
Zatajiti na béle oči (*po sili*).
Poslati kega tikve sadit (*in den April schicken*). Ki se da prevariti, je tikvar, tikvarica.